

Birding 2002

Libor Schröpfer

Káně lesní, *Buteo buteo*, 19. 5. 2002, Štichov, PJ, 6444 © Pavel Růžek

www.scolopaxbirder.cz

Úvod / Preface

Rok 2002 byl z hlediska pozorování ptáků v ČR, ale i v zahraničí, slabý. Pouhých 136 pozorovaných druhů je opravdu nízký počet. Ani intenzita návštěv oblíbených lokalit nebyla nijak vysoká (viz tab. 1).

Materiál a metodika / Methods

Základem celého reportu jsou pozorování sesbírání a zaznamenání v terénním deníku. Jsou přepsána v osobním programu pro archivaci pozorovacích dat PilsBirdwatch. Správnost přepsání byla několikrát kontrolována při nejrozličnějších výpisech a při práci s těmito unikátními daty. V tab. 1 jsou uvedeny nejčastěji navštívené lokality v průběhu roku 2002, v tab. 2 pak všechny pozorované druhy na území České republiky v průběhu roku 2002 s uvedením data a místa prvního pozorování daného druhu.

Výsledky / Results

V roce 2002 jsem pozoroval 139 druhů / In 2002 I observed 139 species

136 Česká republika / Czechia

3 Německo / Germany

V ČR byl pozorován jeden nový druh a také lifer - **labuť zpěvná, 3. 2. Jivjany, DO, PL**

K 31. 12. 2002 byl stav následující / as of Dec 31, 2002, the status was as follows:

Czech birdlist 208 druhů / species

Europe birdlist 220 druhů / species

World birdlist 220 druhů / species

Dny se záznamy v pozorovacím deníku / Days with entries in the diary: 148

Česká republika / Czechia

V roce 2002 jsem pozoroval celkem pouhých 136 ptačích druhů, viz tab. 2. To je zatím nejnižší počet pozorovaných druhů od roku 2001 (obr. 1). Ptáky jsem pozoroval zejména v Plzeňském kraji, jedenkrát jsem navštívil také kraj Středočeský (8. - 9. 3. Brdy + Padrťské rybníky). Zde bylo pozorováno obsazené aktivní hnízdo orla mořského, v noci tokající sýci rousní. Počet exkurzí na sledované lokality byl v tomto roce opravdu velmi nízký (tab. 1).

Ze zajímavějších druhů to byly tento rok: labuť zpěvná, moták lužní, vodouš rudonohý, moudivláček lužní, cvrčilka říční. Tato konkrétní pozorování jsou uvedena v následujícím textu.

Tab. 1 - Navštívené lokality 2002 / Visited places 2002 (výběr / selection)

Obec	Lokalita	Okres	Kvadrát	Návštěvy	Zajímavá pozorování
Dolní Metelsko	Metelský rybník	DO	6443	1	
Holýšov	pozorovací bod	PJ	6444	38	
Horní Kamenice	pozorovací bod	PJ	6444	15	moták lužní
Jivjany	Jivjanské rybníky	DO	6343	3	labuť zpevná
Křakov	Křakovský rybník	DO	6443	1	
Líně	Nový rybník	PS	6345	1	
Mantov	Metálka	PJ	6345	3	moudivláček lužní
Úherce - Nýřany	mokřad u D5	PS	6345	2	

Zahraniční cesty 2002 / Foreign trips 2002

V roce 2002 jsem vykonal jedinou zahraniční cestu za pozorování ptactva do SRN. Dne 7. 9. byl Holýšovský ornitologický klub na společné exkurzi na nádržích Ismaning poblíž Mnichova s naší partnerskou organizací Bund Naturschutz Amberg-Kümmersbruck. Byly pozorovány mj. tyto druhy: zrzhlávka rudozobá, potápka malá a černokrká, ostříž lesní, moudivláček lužní.

Další významné akce 2002 / Other important events 2002

Festival ptactva - Jivjanské rybníky, 6. 10., celkem 44 druhů

Jednotný program sčítání ptáků v ČR - Holýšov, Ohučov, Dolní Kamenice, jedno sčítání 8. 5. (55 druhů)

Monitoring tuhýka obecného - Holýšov a okolí, květen - červenec

Odchytový víkend Mantov - Metálka, 26. - 28. 7.

Sčítání dravců z auta, trasa 60 km - okresy DO, PJ, TC (začátek projektu 14. 12.)

Sčítání teritoriálních slavíků obecných a cvrčilek - Holýšov, Staňkov a okolí, květen - červen

Vítání ptačího zpěvu - Holýšov, 5. 5., celkem 42 druhů

Vizuální sledování ptačí migrace, pozorovací body Holýšov a Horní Kamenice, celkem 53 sčítání (jaro 49 druhů, podzim 61 druhů)

Zajímavá pozorování 2002 / Interesting observations 2002

Labuť zpevná *Cygnus cygnus*

7 ex. 3. 2. Jivjany, DO, 6343, Červený rybník, rodina (2 ad. + 5 juv.)

Moták lužní *Circus pygargus*

1 ex. 24. 8. Horní Kamenice, PJ, 6444, táhnoucí jedinec na pozorovacím bodu

Vodouš rudonohý *Tringa totanus*

1 ex. 5. 8. Dolní Kamenice, PJ, 6444, přelet + volání

Moudivláček lužní *Remiz pendulinus*

1 ex. 14. 4. Mantov, PJ, 6345, důlní propadliny Metálka (+ rozestavěné hnízdo)

Cvrčilka říční *Locustella fluviatilis*

1 ♂ 8. 5. Ohučov, DO, 6444, zpěv u Radbuzy

Tab. 2 - Czechia Year list 2002 (136 druhů / species)

Nr.	Druh / Species	Místo prvního pozorování / <i>First location</i>
1.	Husa velká (<i>Anser anser</i>)	3. 2. Jivjany (DO, PL)
2.	Labuť velká (<i>Cygnus olor</i>)	3. 2. Jivjany (DO, PL)
3.	Labuť zpěvná (<i>Cygnus cygnus</i>)	3. 2. Jivjany (DO, PL)
4.	Kopřivka obecná (<i>Mareca strepera</i>)	13. 4. Jivjany (DO, PL)
5.	Kachna divoká (<i>Anas platyrhynchos</i>)	19. 1. Staňkov (DO, PL)
6.	Čírka obecná (<i>Anas crecca</i>)	19. 1. Staňkov (DO, PL)
7.	Polák velký (<i>Aythya ferina</i>)	3. 2. Jivjany (DO, PL)
8.	Polák chocholačka (<i>Aythya fuligula</i>)	3. 2. Jivjany (DO, PL)
9.	Koroptev polní (<i>Perdix perdix</i>)	3. 2. Kvíčovice (PJ, PL)
10.	Křepelka polní (<i>Coturnix coturnix</i>)	1. 5. Holýšov (PJ, PL)
11.	Bažant obecný (<i>Phasianus colchicus</i>)	(5. 5.) Holýšov (PJ, PL)
12.	Potápka roháč (<i>Podiceps cristatus</i>)	9. 3. Padrť (PB, ST)
13.	Potápka černokrká (<i>Podiceps nigricollis</i>)	2. 6. Líně (PS, PL)
14.	Čáp bílý (<i>Ciconia ciconia</i>)	20. 3. Chotěšov (PJ, PL)
15.	Volavka popelavá (<i>Ardea cinerea</i>)	3. 2. Jivjany (DO, PL)
16.	Volavka bílá (<i>Ardea alba</i>)	6. 10. Jivjany (DO, PL)
17.	Kormorán velký (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	3. 2. Jivjany (DO, PL)
18.	Orlovec říční (<i>Pandion haliaetus</i>)	13. 4. Jivjany (DO, PL)
19.	Včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	26. 6. Holýšov (PJ, PL)

Nr.	Druh / Species	Místo prvního pozorování / First location
20.	Krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	13. 3. Holýšov (PJ, PL)
21.	Jestřáb lesní (<i>Accipiter gentilis</i>)	16. 1. Hradec (PJ, PL)
22.	Moták pochop (<i>Circus aeruginosus</i>)	28. 3. Holýšov (PJ, PL)
23.	Moták pilich (<i>Circus cyaneus</i>)	31. 3. Holýšov (PJ, PL)
24.	Moták lužní (<i>Circus pygargus</i>)	24. 8. Horní Kamenice (PJ, ...)
25.	Luňák červený (<i>Milvus milvus</i>)	8. 3. Holýšov (PJ, PL)
26.	Luňák hnědý (<i>Milvus migrans</i>)	24. 8. Horní Kamenice (PJ, ...)
27.	Orel mořský (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	9. 3. Padrt' (PB, ST)
28.	Káně rousná (<i>Buteo lagopus</i>)	7. 10. Holýšov (PJ, PL)
29.	Káně lesní (<i>Buteo buteo</i>)	(3. 2.) Jivjany (DO, PL)
30.	Chřástal vodní (<i>Rallus aquaticus</i>)	27. 7. Mantov (PJ, PL)
31.	Slípka zelenonohá (<i>Gallinula chloropus</i>)	12. 5. Puclice (DO, PL)
32.	Lyska černá (<i>Fulica atra</i>)	1. 5. Nýřany (PS, PL)
33.	Čejka chocholatá (<i>Vanellus vanellus</i>)	3. 3. Holýšov (PJ, PL)
34.	Kulík říční (<i>Charadrius dubius</i>)	14. 7. Stod (PJ, PL)
35.	Sluka lesní (<i>Scolopax rusticola</i>)	13. 3. Horní Kamenice (PJ, ...)
36.	Bekasina otavní (<i>Gallinago gallinago</i>)	1. 5. Nýřany (PS, PL)
37.	Pisík obecný (<i>Actitis hypoleucos</i>)	29. 4. Chotěšov (PJ, PL)
38.	Vodouš kropenatý (<i>Tringa ochropus</i>)	14. 7. Stod (PJ, PL)
39.	Vodouš rudonohý (<i>Tringa totanus</i>)	5. 8. Dolní Kamenice (PJ, PL)
40.	Vodouš bahenní (<i>Tringa glareola</i>)	4. 7. Chotěšov (PJ, PL)
41.	Racek chechtavý (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>)	4. 3. Holýšov (PJ, PL)
42.	Rybák černý (<i>Chlidonias niger</i>)	2. 6. Líně (PS, PL)
43.	Holub skalní/domácí (<i>Columba livia f. domestica</i>)	?
44.	Holub doupňák (<i>Columba oenas</i>)	4. 3. Holýšov (PJ, PL)
45.	Holub hřivnáč (<i>Columba palumbus</i>)	3. 3. Holýšov (PJ, PL)
46.	Hrdlička divoká (<i>Streptopelia turtur</i>)	11. 5. Ohučov (DO, PL)

Nr.	Druh / Species	Místo prvního pozorování / First location
47.	Hrdlička zahradní (<i>Streptopelia decaocto</i>)	(5. 5.) Holýšov (PJ, PL)
48.	Kukačka obecná (<i>Cuculus canorus</i>)	25. 4. Holýšov (PJ, PL)
49.	Kulíšek nejmenší (<i>Glaucidium passerinum</i>)	2. 4. Horní Kamenice (PJ, PL)
50.	Sýček obecný (<i>Athene noctua</i>)	18. 4. Ves Touškov (PJ, PL)
51.	Sýc rousný (<i>Aegolius funereus</i>)	8. 3. Třemšín (PB, ST)
52.	Kalous ušatý (<i>Asio otus</i>)	11. 5. Kvíčovice (PJ, PL)
53.	Rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)	28. 4. Holýšov (PJ, PL)
54.	Ledňáček říční (<i>Alcedo atthis</i>)	19. 1. Staňkov (DO, PL)
55.	Dudek chocholatý (<i>Upupa epops</i>)	18. 8. Horní Kamenice (PJ, PL)
56.	Krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	8. 5. Ohučov (DO, PL)
57.	Strakapoud malý (<i>Dryobates minor</i>)	6. 5. Horšov (DO, PL)
58.	Strakapoud velký (<i>Dendrocopos major</i>)	1. 3. Holýšov (PJ, PL)
59.	Datel černý (<i>Dryocopus martius</i>)	29. 3. Holýšov (PJ, PL)
60.	Žluna zelená (<i>Picus viridis</i>)	(5. 5.) Holýšov (PJ, PL)
61.	Poštolka obecná (<i>Falco tinnunculus</i>)	(12. 2.) Holýšov (PJ, PL)
62.	Žuhák obecný (<i>Lanius collurio</i>)	8. 5. Holýšov (PJ, PL)
63.	Žuhák šedý (<i>Lanius excubitor</i>)	13. 1. Staňkov (DO, PL)
64.	Žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	5. 5. Holýšov (PJ, PL)
65.	Sojka obecná (<i>Garrulus glandarius</i>)	(5. 5.) Holýšov (PJ, PL)
66.	Straka obecná (<i>Pica pica</i>)	5. 5. Holýšov (PJ, PL)
67.	Ořešník kroupenatý (<i>Nucifraga caryocatactes</i>)	8. 5. Holýšov (PJ, PL)
68.	Kavka obecná (<i>Coloeus monedula</i>)	3. 3. Holýšov (PJ, PL)
69.	Havran polní (<i>Corvus frugilegus</i>)	4. 3. Holýšov (PJ, PL)
70.	Vrána černá (<i>Corvus corone</i>)	3. 2. Jivjany (DO, PL)
71.	Krkavec velký (<i>Corvus corax</i>)	24. 2. Holýšov (PJ, PL)
72.	Sýkora uhelníček (<i>Periparus ater</i>)	(19. 5.) Holýšov (PJ, PL)
73.	Sýkora lužní (<i>Poecile montanus</i>)	6. 10. Jivjany (DO, PL)

Nr.	Druh / Species	Místo prvního pozorování / First location
74.	Sýkora modřinka (<i>Cyanistes caeruleus</i>)	(10. 3.) Holýšov (PJ, PL)
75.	Sýkora koňadra (<i>Parus major</i>)	(28. 4.) Květkovice (DO, PL)
76.	Moudivláček lužní (<i>Remiz pendulinus</i>)	14. 4. Mantov (PJ, PL)
77.	Skřivan lesní (<i>Lullula arborea</i>)	17. 3. Holýšov (PJ, PL)
78.	Skřivan polní (<i>Alauda arvensis</i>)	2. 3. Holýšov (PJ, PL)
79.	Vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	29. 3. Holýšov (PJ, PL)
80.	Jiříčka obecná (<i>Delichon urbicum</i>)	17. 4. Holýšov (PJ, PL)
81.	Mlynařík dlouhoocasý (<i>Aegithalos caudatus</i>)	8. 5. Ohučov (DO, PL)
82.	Budníček lesní (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)	28. 4. Dolní Kamenice (PJ, PL)
83.	Budníček větší (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	13. 4. Jivjany (DO, PL)
84.	Budníček menší (<i>Phylloscopus collybita</i>)	16. 3. Holýšov (PJ, PL)
85.	Rákosník velký (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)	26. 7. Mantov (PJ, PL)
86.	Rákosník proužkovaný (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)	(26. 7.) Mantov (PJ, PL)
87.	Rákosník obecný (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)	6. 5. Křakov (DO, PL)
88.	Rákosník zpěvný (<i>Acrocephalus palustris</i>)	8. 5. Dolní Kamenice (PJ, PL)
89.	Sedmihlásek hajní (<i>Hippolais icterina</i>)	2. 5. Holýšov (PJ, PL)
90.	Cvrčilka zelená (<i>Locustella naevia</i>)	29. 4. Holýšov (PJ, PL)
91.	Cvrčilka říční (<i>Locustella fluviatilis</i>)	8. 5. Ohučov (DO, PL)
92.	Cvrčilka slavíková (<i>Locustella luscinioides</i>)	26. 7. Mantov (PJ, PL)
93.	Pěnice černohlavá (<i>Sylvia atricapilla</i>)	31. 3. Holýšov (PJ, PL)
94.	Pěnice slavíková (<i>Sylvia borin</i>)	1. 5. Holýšov (PJ, PL)
95.	Pěnice pokřovní (<i>Curruca curruca</i>)	24. 4. Holýšov (PJ, PL)
96.	Pěnice hnědokřídla (<i>Curruca communis</i>)	5. 5. Holýšov (PJ, PL)
97.	Králíček obecný (<i>Regulus regulus</i>)	(6. 10.) Jivjany (DO, PL)
98.	Střízlík obecný (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	(2. 5.) Holýšov (PJ, PL)
99.	Brhlík lesní (<i>Sitta europaea</i>)	(2. 4.) Horní Kamenice (PJ, PL)
100.	Šoupálek dlouhoprstý (<i>Certhia familiaris</i>)	5. 5. Holýšov (PJ, PL)

Nr.	Druh / Species	Místo prvního pozorování / First location
101.	Šoupálek krátkoprstý (<i>Certhia brachydactyla</i>)	8. 5. Ohučov (DO, PL)
102.	Špaček obecný (<i>Sturnus vulgaris</i>)	17. 2. Holýšov (PJ, PL)
103.	Kos černý (<i>Turdus merula</i>)	(3. 3.) Holýšov (PJ, PL)
104.	Drozd kvičala (<i>Turdus pilaris</i>)	(4. 3.) Holýšov (PJ, PL)
105.	Drozd cvrčala (<i>Turdus iliacus</i>)	17. 3. Holýšov (PJ, PL)
106.	Drozd zpěvný (<i>Turdus philomelos</i>)	3. 2. Horní Kamenice (PJ, PL)
107.	Drozd brávník (<i>Turdus viscivorus</i>)	3. 3. Holýšov (PJ, PL)
108.	Lejsek šedý (<i>Muscicapa striata</i>)	5. 5. Čečovice (PJ, PL)
109.	Červenka obecná (<i>Erithacus rubecula</i>)	(5. 5.) Holýšov (PJ, PL)
110.	Slavík modráček (<i>Luscinia svecica</i>)	14. 4. Mantov (PJ, PL)
111.	Slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	27. 4. Ohučov (DO, PL)
112.	Rehek domácí (<i>Phoenicurus ochruros</i>)	17. 3. Holýšov (PJ, PL)
113.	Rehek zahradní (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	23. 4. Plzeň (PM, PL)
114.	Bramborníček hnědý (<i>Saxicola rubetra</i>)	8. 9. Horní Kamenice (PJ, PL)
115.	Vrabec domácí (<i>Passer domesticus</i>)	(5. 5.) Holýšov (PJ, PL)
116.	Vrabec polní (<i>Passer montanus</i>)	(4. 3.) Holýšov (PJ, PL)
117.	Pěvuška modrá (<i>Prunella modularis</i>)	17. 3. Holýšov (PJ, PL)
118.	Konipas luční (<i>Motacilla flava</i>)	1. 5. Nýřany (PS, PL)
119.	Konipas horský (<i>Motacilla cinerea</i>)	3. 3. Holýšov (PJ, PL)
120.	Konipas bílý (<i>Motacilla alba</i>)	27. 2. Holýšov (PJ, PL)
121.	Linduška luční (<i>Anthus pratensis</i>)	2. 3. Holýšov (PJ, PL)
122.	Linduška lesní (<i>Anthus trivialis</i>)	18. 4. Holýšov (PJ, PL)
123.	Pěnkava obecná (<i>Fringilla coelebs</i>)	(3. 3.) Holýšov (PJ, PL)
124.	Pěnkava jíkavec (<i>Fringilla montifringilla</i>)	17. 3. Holýšov (PJ, PL)
125.	Dlask tlustozobý (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)	2. 3. Holýšov (PJ, PL)
126.	Hýl obecný (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	10. 3. Holýšov (PJ, PL)
127.	Zvonek zelený (<i>Chloris chloris</i>)	(1. 3.) Holýšov (PJ, PL)

Nr.	Druh / <i>Species</i>	Místo prvního pozorování / <i>First location</i>
128.	Konopka obecná (<i>Linaria cannabina</i>)	(5. 3.) Horní Kamenice (PJ, PL)
129.	Čečetka zimní (<i>Acanthis flammea</i>)	16. 3. Holýšov (PJ, PL)
130.	Čečetka tmavá (<i>Acanthis cabaret</i>)	5. 5. Holýšov (PJ, PL)
131.	Křivka obecná (<i>Loxia curvirostra</i>)	16. 3. Holýšov (PJ, PL)
132.	Stehlík obecný (<i>Carduelis carduelis</i>)	(16. 3.) Holýšov (PJ, PL)
133.	Zvonohlík zahradní (<i>Serinus serinus</i>)	1. 4. Holýšov (PJ, PL)
134.	Čížek lesní (<i>Spinus spinus</i>)	16. 2. Holýšov (PJ, PL)
135.	Strnad obecný (<i>Emberiza citrinella</i>)	(4. 3.) Holýšov (PJ, PL)
136.	Strnad rákosní (<i>Emberiza schoeniclus</i>)	5. 3. Horní Kamenice (PJ, PL)

Německo / *Germany* 3 druhy / *species*

137.	Zrzohlávka rudozobá (<i>Netta rufina</i>)	13. 9. Ismaning (Bay, GER)
138.	Potápka malá (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	13. 9. Ismaning (Bay, GER)
139.	Ostříž lesní (<i>Falco subbuteo</i>)	13. 9. Ismaning (Bay, GER)

Vysvětlivky / *Explanations:*

Datum v závorce znamená přesné pozorování daného druhu, druh byl však zcela jistě pozorován už předtím, chybí o tom ale záznam v pozorovacím deníku / *Date in parentheses indicates observation of the species, however the species has certainly been observed before, but there is no record about this in observation diary*

? - druh byl zcela nepochybně v tomto roce pozorován, není o tom ale žádný záznam v pozorovacím deníku / *the species was undoubtedly observed this year, but there is no record about this in observation diary*

Druhy červeným písmem jsou nové / *species in red are new*

Okresy / *Districts*: DO Domažlice, KT Klatovy, PB Příbram, PJ Plzeň-jih, PM Plzeň-město, PS Plzeň-sever, TC Tachov

Kraje / *Regions*: Bay Bayern, PL Plzeňský, ST Středočeský

Státy / *Countries*: GER Německo